

Vojska U Crnoj Gori Je Izabrala Stranu

Author: [IWPR Balkans](#)

U dugoj borbi izmedju pro- i anti-beogradskog bloka u Crnoj Gori pojavila se nova snaga, Vojska Jugoslavije, koje se se opredelila protiv sadasnjeg politickog vodjstva koje je orijentisano prema Zapadu.

Mogucnost otvorenog sukoba izmedju Federalne republike Jugoslavije (FRJ) i Zapada izazvala je opasne deobe u Crnoj Gori, a vojska se opredelila protiv sadasnje crnogorske vlade.

U svojoj nedavnoj izjavi, predsednik Milo Djukanovic je potvrdio da ce vlada "preduzeti sve zakonske mere da spreči upotrebu teritorije Crne Gore u eventualnom sukobu sa vojnim snagamamedjunarodne zajednice." Jugoslovenska Druga Armija stacionarana u Crnoj

Gori je ostro reagovala sugerisuci da predsednik Jugoslavije Slobodan Milosevic sada moze racunati na vojni vrh u obracunu sa neposlušnim crnogorskim rukovodstvom.

Druga Armija je optuzila Crnu Goru za "slovenacki sindrom" - odnosno da je orijentisana prema Zapadu i nezavisnosti - i zloslutno naglasila da ce u slucaju u svog "patriotskog" delovanja "imati bezrezervnu podrsku

gradjana Republike Crne Gore". Momir Bulatovic, bivsi predsednik Crne Gore i sadasnji savezni premijer koga Crna Gora ne priznaje, odmah se susreo sa vojnim vrhom Druge Armije i rekao da odluka crnogorske vlade nece biti ispostovana. Uz ovo je glavni odbor Bulatoviceve stranke (Socijalisticka narodna partija - SNP) izjavio da u "slucaju agresije na SRJ, svi clanovi, simpatizeri i biraci SNP stupiti jedino i iskljucivo u redove Vojske Jugoslavije".

SNP je takodje upozorio vlast u Crnoj Gori da ne pokusava da ucini ni jedan prakticni potez protiv Ustava, koji bi vodio nasilnom rusenju SRJ. "Scenario otcepljenja Hrvatske i Slovenije u Crnoj Gori nije moguc. Svaka namera nasilnog i ilegalnog otcepljenja Crne Gore bice sprecena". SNP je u istom saopštenju pripreteo da "svi koji budu pokusali da nas sprece u legitimnom pravu da se branimo od strane agresije, fakticki se stavljaju na stranu agresora i bice tako i tretirani".

Crnogorske vlasti izgledaju odlucne da ne odgovore na takve pretnje. Ipak, one vode delikatnu, cak i paradoksalnu politiku. Zvanicno izjavljuju da nisu iscrpljene sve mogucnosti zajednickog zivota sa Srbijom i da im je cilj da ocuvaju federalnu drzavu. U isto vreme korak po korak se povlace potezi koji vode u samostalnost, poput onih o bilateralnim medjunarodnim trgovinskim odnosima do otvaranja granicnog prelaza sa Hrvatskom na Debelom brijegu. Odluka da se iskoriste sve raspolozive ustavne i zakonske mere koje bi vodile neuplitanju Crne Gore, u eventualni ratni sukob Srbije sa NATO je znacajan korak u tom pravcu.

Crna Gora koja nije ukljucena u proces u Rambujeu je izrazila zabrinutost zbog mogucnosti da njeni interesi budu ugrozeni na srpsko-albanskim pregovorima. Ona se suprotstavila idejama da Kosovo postane treca republika u federalnoj Jugoslaviji. Umesto "jugoslovenskih emocija treba preuzeti odgovornost za Crnu Goru", rekao je Djukanovic. Dodao je da ako njena pozicija bude ugrozena procesom u Rambujeu, Crna Gora bi "vrlo brzo popunila svoju stolicu u Ujedinjenim nacijama" - odnosno da bi trazila nezavisnost. Kao republika ona bi iskoristila svoje legalno pravo da se povuce iz federacije, sto pokrece ozbiljna pitanja o sudbini poslednje verzije Jugoslviije.

Na nedavnom sastanku svoje partije u Podgorici, Djukanovic je izjavio da sve veze mora da su zasnovane na zajednickim interesima, a ne na apstraktnim idejama o jugoslovenstvu. "Jugoslavija ce opstati ukoliko se u Beogradu bude shvatilo da je jedini put opstanka i razvoja Jugoslavije, razvoj demokratije, razvoj

ekonomije i otvaranje proevropskog puta".

Ipak, tesko je predvideti kako ce se sukob razresiti politickim sredstvima. Time sto je imenovao Bulatovica na mesto federalnog premijera, Milosevic je dodelio ovu ulogu najvećem Djukanovicem neprijatelju. Ali, time sto ga je nametnuo na nelegalan nacin bez pomena Crne Gore kao federalnog partnera Srbije, unistio je kritičnu komponentu federalnog odnosa.

Crna Gora ne može da prihvati taj potez a da ne prizna svoju podređenost kao igracka Beograda, i da ne prizna da nema nikakvu ustavnu ulogu. Milosevic ne može da se odrekne Bulatovica, jer bi time podrio svog jedinog relevantnog saveznika u Crnoj Gori i pružio ogromnu pobjedu anti-beogradskim snagama.

Sukob se tice i ekonomskih pitanja. Dok vodjstvo u Podgorici nastoji da uveća svoje veze sa Zapadom, Milosevic je jasno dao do znanja da ova republika može da ima pristup srpskom trzistu samo ukoliko prati njegovu politicku liniju. Najnoviji pokusaj pritiska je bio pokusaj slanja crngorskih carinika u Srbiju i dovodjenja sesdeset osam srpskih carinika Crnu Goru. Posle par dana boravka u Crnoj Gori posto im crnogorske vlasti nisu dopustile da preuzmu poslove ekipa srpskih carinika se vratila u Srbiju. Crna Gora uskoro kreće sa procesom masovne vaucerske privatizacije, dok Srbija jednostranim aktima ponistava i ono malo privatizovane privrede. Crna Gora je otvorila vrata nezavisnim medijima.

Uzimajući u obzir zestinu konflikta sa Crnom Gorom, sve je izvesnije da ce rezultat biti ili uspostavljanje Miloseviceve vlasti u ovu malu republiku, ili njena nezavisnot. Uvodjenje Druge Armije Jugoslavije u ovaj konflikt može samo da ubrza taj proces, bez obzira na konacan rezultat.

Predrag Vulikic je nezavisni politicki analiticar iz Podgorice.

Location: Kosovo

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/vojska-u-crnoj-gori-je-izabrala-stranu>